

Papur briffio ynghylch deiseb: Gwasanaethau Plant Caerdydd

Y Pwyllgor Deisebau | 04 Hydref 2021
Petitions Committee | 04 October 2021

Cyfeirnod: SR21/837-11

Rhif y ddeiseb: Deiseb P-06-1199

Teitl y ddeiseb: Dylid gosod Gwasanaethau Plant Caerdydd mewn mesurau arbennig, a chynnal adolygiad annibynnol ar frys

Geiriad y ddeiseb:

Mae Gwasanaethau Cymdeithasol Caerdydd – a Gwasanaethau Plant yn benodol – wedi dirywio'n llwyr, gyda nifer o staff asiantaeth yn gyfrifol amdanynt. Disgrifiwyd arolygiad diweddar gan Arolygiaeth Gofal Cymru fel gwyngalch, a dywedwyd wrth staff am 'gydymffurfio'. Mae teuluoedd yn cael eu methu a'u rhwygo'n ddarnau, mae plant yn cael eu dwyn oddi ar rieni cariadus a'r rheini sy'n dioddef cam-drin domestig yn cael eu gorfodi, wedyn, i ddod i gysylltiad â'r camdriniwr.

1. Crynodeb

- Mae Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 (y Ddeddf) yn rhoi pwerau i Weinidogion Cymru ymyrryd yng ngwasanaethau cymdeithasol awdurdodau lleol. Mae hefyd yn ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau lleol gyhoeddi Adroddiadau Blynyddol am eu swyddogaethau gwasanaethau cymdeithasol.
- O dan y Ddeddf, mae'r cod ymarfer mewn perthynas â mesur perfformiad gwasanaethau cymdeithasol yn nodi bod 'rheid i bob awdurdod lleol sicrhau bod ganddo drefniadau ar waith i gasglu [a dychwelyd y] data ar y mesurau perfformiad statudol'. Mewn egwyddor, dylai fod yn bosibl cymharu mesurau perfformiad y gwasanaethau cymdeithasol plant hyn ar draws awdurdodau lleol Cymru.
- Fodd bynnag, ar hyn o bryd, ymddengys mai data ar lefel Cymru gyfan yn unig sy'n cael eu cyhoeddi am fesurau perfformiad gwasanaethau cymdeithasol yn ymwneud â phlant. Mae gwefan StatsCymru yn nodi bod hyn am nad yw pob awdurdod lleol yn gallu darparu ffurflenni wedi'u cwblhau'n llawn, oherwydd problemau o ran gweithredu neu baratoi ar gyfer system gyfrifiadurol newydd System Gwybodaeth Gofal Cymunedol Cymru.
- Arolygiaeth Gofal Cymru (AGC) yw'r rheoleiddiwr annibynnol ar gyfer gofal cymdeithasol a gofal plant yng Nghymru. Mae ei rôl yn cynnwys adolygu perfformiad awdurdodau lleol o ran cyflawni eu swyddogaethau gwasanaethau cymdeithasol. Mae'n gwneud hyn trwy gyfuniad o waith arolygu a gwaith gwerthuso perfformiad.

2. Pwerau ymyrraeth

Mae Rhan 8 o Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 (y Ddeddf) yn nodi gwybodaeth ynghylch ar ba seiliau y gall Gweinidogion Cymru ymyrryd yng ngwasanaethau cymdeithasol awdurdodau lleol ac mae'n nodi eu pwerau yn hyn o beth.

- Mae Adran 150 o'r Ddeddf yn nodi ar ba seiliau y gall Gweinidogion Cymru ymyrryd yn ymarfer gan awdurdod lleol o'i swyddogaethau gwasanaethau cymdeithasol. Mae'r adran yn cynnwys tair sail, sef bod yr awdurdod lleol:
  - a) wedi methu neu'n debygol o fethu o ran arfer dyletswydd sy'n swyddogaeth gwasanaethau cymdeithasol;
  - b) wedi gweithredu neu'n cynnig gweithredu'n afresymol o ran arfer swyddogaeth gwasanaethau cymdeithasol; neu

c) yn methu neu'n debygol o fethu â chyflawni swyddogaeth gwasanaethau cymdeithasol i safon ddigonol

- Mae [Adran 151](#) o'r Ddeddf yn caniatáu i Weinidogion Cymru roi hysbysiad rhybuddio i awdurdod lleol os ydynt yn fodlon bod unrhyw un o'r seiliau yn adran 150 yn bodoli ac mae'n nodi manylion pellach yn hyn o beth.
- Mae [Adran 152](#) yn darparu pŵer i Weinidogion Cymru ymyrryd wrth i awdurdod lleol ymarfer ei swyddogaethau gwasanaethau cymdeithasol os rhoddwyd hysbysiad rhybuddio ac mae'r awdurdod heb cymryd y camau gofynnol, ac mae'n nodi manylion pellach yn hyn o beth.

Mae Llywodraeth Cymru wedi cyhoeddi [amryw Godau Ymarfer ar gyfer Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant \(Cymru\) 2014](#). Yn dibynnu ar natur y pryderon a nodir yn y ddeiseb, gall y rhain gynnwys:

- [Cod Ymarfer ar swyddogaethau cyffredinol](#)
- [Cod Ymarfer ar swyddogaeth y cyfarwyddwr gwasanaethau cymdeithasol](#)
- [Cod ymarfer mewn perthynas â mesur perfformiad gwasanaethau cymdeithasol](#)
- [Cod Ymarfer Gwasanaethau Mabwysiadu Awdurdodau Lleol](#)
- [Cod Ymarfer Gwasanaethau Maethu Awdurdodau Lleol](#)

2.1. Mesurau perfformiad o dan y Ddeddf

Cyflwynodd Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 fframwaith mesur perfformiad newydd ar gyfer awdurdodau lleol mewn perthynas â'u swyddogaethau gwasanaethau cymdeithasol. Disodlodd y mesurau hyn yr holl fesurau perfformiad ar gyfer gwasanaethau cymdeithasol awdurdodau lleol a oedd yn ofynnol gan Lywodraeth Cymru ar y pryd.

Wrth arfer swyddogaethau gwasanaethau cymdeithasol, rhaid i awdurdodau lleol weithredu yn unol â'r [Cod Ymarfer mewn perthynas â mesur perfformiad gwasanaethau cymdeithasol](#) (a gyhoeddwyd o dan adran 145 o'r Ddeddf) a rhaid iddynt roi sylw i unrhyw ganllawiau perthnasol sydd ynddo. Mae'n dweud:

Wrth fesur a yw'r safonau ansawdd wedi'u cyflawni, mae'n rhaid i bob awdurdod lleol sicrhau bod ganddo drefniadau ar waith i gasglu'r data ar y mesurau perfformiad statudol a nodir yn y cod ymarfer hwn a'u dychwelyd i Lywodraeth Cymru o fis Mai 2017 ymlaen

---

Mae'n rhaid i'r data meintiol a nodir yn y cod ymarfer hwn gael eu cyflwyno'n flynyddol ac adlewyrchu blwyddyn ariannol lawn o ddata (bydd y flwyddyn gyntaf yn cwmpasu blwyddyn ariannol mis Ebrill 2016 i fis Mawrth 2017). Mewn perthynas â gwasanaethau cymdeithasol, mae data ansoddol yn ddata rhifiadol a gellir eu newid yn ystadegau.

Dywed hefyd:

Heb ddeall y gwahaniaeth y mae gofal a chymorth wedi'u gwneud i les pobl, ni ellir llawn ddeall pa mor effeithiol yw gwasanaethau gofal a chymorth na nodi cyfleoedd i'w gwella.

Mae data Cymru gyfan yn cael eu cyhoeddi mewn perthynas â mesurau perfformiad gwasanaethau cymdeithasol ynghylch plant. Mae cyhoeddiad Llywodraeth Cymru yn dweud mai **dim ond data ar 'lefel Cymru' sydd wedi cael eu cyhoeddi**, oherwydd

While extensive efforts have been made to gather reliable and accurate information from local authorities, 2016-17 and 2017-18 data remains imperfect. Not all local authorities have been able to provide fully completed returns, due to issues with implementing or preparing for the new Welsh Community Care Information System (WCCIS) computer system.

Mesurau perfformiad Gwasanaethau Cymdeithasol Cymru gyfan ar gyfer plant ar gyfer y flwyddyn 2018-19 yw'r flwyddyn ddiweddaraf a gyhoeddwyd, a nodir mis Medi 2020 fel dyddiad dros dro ar gyfer ystadegau wedi'u diweddarau. Mae ystadegau 2018-19 fel a ganlyn:

Performance Measure	Performance Measure
PM24. The percentage of assessments completed for children within statutory timescales	88.9
PM25. The percentage of children supported to remain living within their family at 31 March	64.7
PM26. The percentage of looked after children returned home from care during the year	9.6
PM27. The percentage of re-registrations of children on local authority Child Protection Registers	5.1
PM28. The average length of time for all children who were on Child Protection Registers during the year (days)	253.3
PM29a. Percentage of children achieving the core subject indicator at Key Stage 2	58.3
PM29b. Percentage of children achieving the core subject indicator at Key Stage 4	10.9
PM30. The percentage of children seen by a registered dentist within 3 months of becoming looked after	59.5
PM31. The percentage of children looked after at 31 March who were registered with a GP within 10 working days of the start of their placement	90.6
PM32. The percentage of looked after children who have experienced 1 or more changes of school, during a period or periods of being looked after, which were not due to transitional arrangements, in the year to 31 March	10.0
PM33. The percentage of looked after children on 31 March who have had three or more placements during the year	9.2
PM34a. The percentage of all care leavers who are in education, training or employment at 12 months after leaving care	53.5
PM34b. The percentage of all care leavers who are in education, training or employment at 24 months after leaving care	50.7
PM35. The percentage of care leavers who have experienced homelessness during the year	11.5

3. Adroddiadau Blynyddol Gwasanaethau Cymdeithasol Awdurdodau Lleol

Mae Deddf 2014 yn ei gwneud yn ofynnol i awdurdod lleol baratoi a chyhoeddi adroddiad blynyddol ynghylch arfer swyddogaethau gwasanaethau cymdeithasol yr awdurdod mewn perthynas â'r flwyddyn honno.

Trafododd Pwyllgor Craffu Plant a Phobl Ifanc Cyngor Caerdydd [Adroddiad Blynyddol y Gwasanaethau Cymdeithasol 2020-21](#) yn ei gyfarfod craffu ym mis Gorffennaf 2021.

Mae adroddiadau blaenorol Cyngor Caerdydd ar gael ar wefan [Adroddiad Blynyddol Gwasanaethau Cymdeithasol yr Awdurdod Lleol](#) a'r adroddiad ar gyfer 2019-20 yn y [papurau](#) hyn.

4. Arolygu perfformiad gwasanaethau cymdeithasol awdurdodau lleol

Arolygiaeth Gofal Cymru (AGC) yw'r rheoleiddiwr annibynnol ar gyfer gofal cymdeithasol a gofal plant yng Nghymru. Mae ei rôl yn cynnwys adolygu perfformiad awdurdodau lleol o ran cyflawni eu swyddogaethau gwasanaethau cymdeithasol. Mae'n gwneud hyn trwy gyfuniad o waith arolygu a gwaith gwerthuso perfformiad.

Y cyhoeddiad mwyaf diweddar yw [Arolygiad yn Seiliedig ar Risg o Wasanaethau Cymdeithasol Cyngor Caerdydd](#), lle mae AGC yn ymdrin â gweithgaredd arolygu ym mis Tachwedd a mis Rhagfyr 2020, gan ganolbwyntio ar y canlynol:

- Pa mor dda y mae awdurdodau lleol yn cyflawni eu swyddogaethau statudol i gadw pobl yn ddiogel a hybu eu llesiant, yn ystod y pandemig.
- Pa mor dda y mae awdurdodau lleol yn darparu cymorth, gofal a help cynnar a chyfnodau pontio di-dor rhwng gwasanaethau i blant anabl a'u teuluoedd.
- Yr hyn y mae awdurdodau lleol yn ei wneud i atal yr angen i blant gael eu derbyn i'r system gofal; ac a yw plant yn dychwelyd adref i'w teuluoedd yn ddigon cyflym, lle mae'n ddiogel iddynt wneud hynny?

Cyn hynny, cwmpasodd [llythyr adolygiad perfformiad blynyddol awdurdodau lleol 2019/20](#) gan AGC y cyfnod o fis Ebrill 2019 tan fis Mawrth 2020. Roedd yn cynnwys 'gweithgarwch â phwyslais penodol blynyddol a gynhaliwyd ym maes gwasanaethau plant ar 25 a 26 Chwefror 2020'.

Cyhoeddwyd yr [Adroddiad Arolygu Gwasanaethau Plant yng Nghyngor Dinas Caerdydd](#) blaenorol yn 2016.

Gwneir pob ymdrech i sicrhau bod y wybodaeth yn y papur briffio hwn yn gywir adeg ei gyhoeddi. Dylai darllenwyr fod yn ymwybodol nad yw'r briffiau hyn o reidrwydd yn cael eu diweddarau na'u diwygio fel arall i adlewyrchu newidiadau dilynol.